

Eğitimci Dr. A. Ferhan OĞUZKAN'ın Ardından

Ca'vit BİNBAŞIOĞLU

Değerli eğitimcimiz Dr. A. Ferhan Oğuzkan'ı, 24 Temmuz 1999 günü kaybettik. Üzüntümüz büyüktür.

Dr. Ferhan Oğuzkan, 1921'de İstanbul'da doğmuştur. Oğuzkan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirmiştir. Mezun olduktan sonra köy enstitülerinde ve liselerde öğretmenlik yapmıştır. 1953 yılında, öğrenimini ilerletmek üzere, bakanlıkça Amerika'ya gönderilmiştir. Colombiya Üniversitesinde doktorasını yapan Ferhan Oğuzkan, 1961 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümüne öğretmen olarak atanmıştır. Aynı yıl ben de Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümüne asistan olarak atanmışım. Dr. A. Ferhan Oğuzkan ile burada, birlikte çalıştık. Bilimsel eğitim toplantılarındaki birlikteliğimiz, ölümüne kadar sürmüştür.

O yıl, Gazi Eğitim Enstitüsüne adeta yeni bir kan verilmişti. Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümünün eski öğretmenleri Dr. Halil Fikret Kanad, Hasip Ahmet Aytuna birkaç yıl önce emekli olmuşlardı. Fuat Baymur, Dr. Ziya Dalat ve Fuat Gündüzalp da 3-4 yıl sonra emekli olacaklardı. H. Hüsnü Cırıtlı da okul müdürü olmuştu. Şevket Türkyılmaz'ın Amerika'ya gitmesi üzerine, bölüm başkanlığına da Refik Durlu seçilmişti. Bu sırada Pedagoji Bölümüne, öğrenimini Amerika'da tamamlayan yeni ve genç bir kadro gelmişti. Doktoralarını yapmış olan bu kadroda Dr. Selâhattin Ertürk, Dr. Kemal Özinönü ile Dr. Ferhan Oğuzkan da vardı. Daha sonra bunların yanına Dr. Hasan Tan, Dr. Fatma Varış, Dr. Şefik Uysal, Dr. M. Fuat Turgut, Dr. Süleyman Çetin Özoğlu da katıldılar. Daha sonraki yıllarda da, esasen okulun öğretmeni bulunan Mitat Enç ve Feriha Baymur da doktoralarını tamamladılar. Böylece 1960'lı yılların başlarında Gazi Eğitim Enstitüsünde eski ve yeni kuşakların bir arada bulunduğu güçlü bir kadro oluştu. Dr. Ferhan Oğuzkan bu kadronun içinde idi. Yaşlı kuşaklar ile genç kuşaklar arasında iyi bir diyalog oluştu; iyi bir etkileşim sağlandı.

Doktoralı olarak atananların hemen hepsi 3 - 4 yıl sonra üniversitelere geçmeye başlamışlardı. Örneğin, Dr. Selâhattin Ertürk, Hacettepe Üniversitesine, diğerleri de başka üniversitelere geçtiler. Dr. Ferhan Oğuzkan bölümde kaldı ve bölümün başkanlığını yaptı. 1967-1968 öğretim yılında Pedagoji Bölümü "Eğitim Bölümü" adını alarak iki yıldan üç yıla çıkarıldı. Programlarında değişiklikler oldu. Derslerin adlarında ve haftalık sayılarında değişiklikler oldu. Bölümdeki temel ders sayısı 24 idi. İlk iki yılda, her sömestire, haftada 4 saatlik seçmeli dersler kondu. Seminer-uygulama saatleri eklendi. Bu programa yeni olarak "Program Geliştirme", "Eğitime Giriş", "Eğitim İdaresi" gibi dersler girmiştir. Burada, "Eğitime Giriş" dersini, ilk olarak Dr. Ferhan Oğuzkan okutmuştur.

Seçmeli derslerin sayısı 27 idi. Bu, o güne kadarki Eğitim Bölümü derslerinin en kapsamlısı oldu. Önce bölüm başkanı, sonra Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi olarak, bu programın hazırlanmasında Dr. Ferhan Oğuzkan'ın büyük rolü olmuştur. Oğuzkan, 1968 yılında Talim ve Terbiye Kurulu üyesi oldu ve o yıl bu program, 1512 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlandı.

Dr. Ferhan Oğuzkan uzunca bir süre Talim ve Terbiye Kurulu üyesi olarak çalıştıktan sonra, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 1986'ya kadar öğretim görevlisi olarak çalışmış ve o yıl yaş haddinden emekli olmuştur.

Dr. Ferhan Oğuzkan, Gazi Eğitim Enstitüsüne gelmeden önce başladığı yazı hayatını, burada çalışırken ve daha sonraları da sürdürmüştür. Gazi Eğitim Enstitüsünde çalışırken Pedagoji Bölümü öğretmen ve öğrencileri tarafından çıkarılan **Pedagoji** ve sonra da **Eğitim Dünyası** dergisi ve Bakanlıkça çıkarılan **İlk Öğretim** dergisinde yazılar yazmıştır. Bu yazılarından bir kısmını "**Eğitim Üzerine**" adlı bir kitapçıkta toplamıştır. Yine bu sırada Gazi Eğitim Enstitüsü Kitaplık Müdürü olan Ruşen

laylıoğlu ile birlikte bir **Ansiklopedik Eğitim Terimleri** kitabını yazmışlardır. Bu kitabı da, tabul'da İnkılâp ve Aka Kitabevi tarafından yayımlanmıştır.

1960 askeri harekâtından sonra ülkede, genel olarak bir *demokrasi* hareketi görülmeye başlandı. Demokrasinin ne olduğu, nasıl uygulanması gerektiği hakkında yayımlar yapılıyordu. 1962 lında Gazi Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden Dr. Selâhattin Ertürk, *Pedagoji* adlı dergide **Demokrasi Seferberliğinde Öğretmene Düşen İş** başlıklı bir yazı yazdı. Bu, eğitim cephesinden demokrasiye bir yaklaşım idi. Yazar, sonra buradaki görüşlerini genişleterek **Otoritenin Kaynağı** adlı bir eser yazdı. Burada, *otorite* kavramı, felsefî yönden inceleniyor ve otoritenin demokrasinin kendisinde olduğu kanıtlanmaya çalışılıyordu. Bu kitap, teksir halinde idi; ayrıca yayınlanıp yayınlanmadığını atırlamıyorum. Ancak, 1969'da bu kitap daha da genişletilerek, "Diktacı Tutum ve Demokrasi" dıyla yayımlanmıştır.

1965 yılında, Dr. Ertürk'ün kitabına paralel olarak, **Dr. Ferhan Oğuzkan** da "Ülkü" yayımları arasında çıkan "**Okul Yönetiminde Demokrasi**" adlı bir kitapçık yayınladı. İngilizceden çevrilen bu kitapçık da okullarda demokrasi fikrinin gelişmesine katkıda bulunuyordu. Böylece, 1960'larda öğrenimlerini Amerika'da tamamlayarak yurda dönen ve eğitim kurumlarında görev alan yeni kuşak, önemli bir eğitim sorunumuza sahip çıkıyordu.. Okul ve sınıf içi davranışları da buradaki görüşleri pekiştiriyordu.

Dr. Ferhan Oğuzkan, sonraki yıllarda "Öğretmenliğin Üç Yönü", "Eğitim Terimleri Sözlüğü", "Çocuk Edebiyatı", "Orta Dereceli Okullarda Öğretim" adlı kitapları yazdı. Bu kitaplar, öğretmen yetiştiren okullarda ders ve yardımcı kitap olarak okutulmuştur. Dr. Ferhan Oğuzkan'ın yine saygın birer eğitimci olan Beşir Göğüş ve Prof. Dr. Cahit Kavcar ile birlikte yazdığı eserleri ve çeviri kitapları da vardır. Bu kitaplar üzerinde inceleme ve araştırmalar yapılmalıdır.

Dr. Ferhan Oğuzkan, ayrıca Unesco Türkiye Millî Komisyonu'nda ve Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu'nda da uzun yıllar çalışmıştır. Bu kurumların başarılı çalışmalarında onun katkısı olmuştur. Katıldığı eğitim toplantılarında bilimsel, mantıksal ve uzlaşmacı konuşma ve önerileriyle dikkati çekmiştir.

Dr. Ferhan Oğuzkan, güvenilir kişiliği ve demokratik davranışlarıyla, öğrencilerine ve çevresindeki arkadaşlarına örnek olmuş, çalışkan ve verimli bir eğitimcimizdi. Nur içinde yatsın. Kuşkusuz, arkadaşları ve öğrencileri, onun eserlerini, davranışlarını daha iyi yorumlayacak ve gelecek kuşaklara örnek olarak göstereceklerdir. Sayın eşi, meslektaşımız Şükran Oğuzkan'a, aile bireylerine, meslek arkadaşlarına ve öğrencilerine baş sağlığı dileriz.